

RETSPOLITISK FORENING

ÅBENT BREV TIL FOLKETINGSPARTIERNES RETSORDFØRERE

København, den 7. august 2018

I slutningen af juni indgik regeringen en aftale med Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti om en reform af indsatsen overfor ungdomskriminalitet. Aftalen konkretiseres i to lovforslag til efteråret. Et om at indføre et ”Ungdomskriminalitetsnævn” og en ungekriminalforsorg og et om øgede beføjelser i serviceloven til at udstede børne-, unge- og forældreoplysning samt anvende magt og overvågning i landets sikrede institutioner. Retspolitisk Forening er af den opfattelse, at aftalen ikke alene er helt ude af proportioner, men også er i strid med bl.a. den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6 om en retfærdig rettergang samt børnekonventionens art. 40. Den indebærer tillige en de facto sænkning af den kriminelle lavalder til 10 år.

Foreningen finder anledning til at undre sig over det tilsyneladende totale fravær af brugen af tilgængelig viden om, hvad der kan forebygge og forhindre udviklingen af en kriminel karriere. Således blev det allerede i 1990¹ påpeget, at der forelå en betydelig risiko for udvikling af systematisk kriminalitet ved en tidlig stigmatisering (af unge førstegangskriminelle). Det fremhæves i undersøgelsens resumé (s.14), at den bedste metode til at hindre en tilfældig kriminalitet i at blive systematisk er integration i uddannelsessystem eller på arbejdsmarkedet. Tilsyneladende har Ungdomskommissionens omfattende analyser, jf. betænkning nr. 1508/2009, heller ikke udgjort nogen synlig inspiration for aftaleparterne. Dette spørgsmål behandles mere udførligt nedenfor.²

Generelt om indholdet i aftalen

Det fremgår af aftalen, at ungdomskriminaliteten i Danmark er faldende og har været det i en årrække. Det er en underdrivelse. Ungdomskriminaliteten i Danmark styrtdykker og har ifølge Justitsministeriets eget forskningskontor gjort det uafbrudt i mere end 10 år. Faldet er endda størst for børn under den nuværende kriminelle lavalder, idet antallet af mistanker mod de 10-14-årige er reduceret med hele 72 pct., mens antallet af sigtelser mod de 15-17-årige er faldet med 46 pct. siden 2006.³

¹ SBI 90:12, Lilli Zeuner, Normer skred Ungdomskriminalitetens sociale og kulturelle aspekter.

² Der henvises i øvrigt til debatindlæg af Helle Lokdam og Eva Smith i Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab nr. 105, maj 2018 s. 87-91.

³ Der henvises i øvrigt til: Udviklingen i børne- og ungdomskriminalitet 2006-2016, Britta Kyvsgaard, Justitsministeriets Forskningskontor marts 2017 s. 6.

I stedet for at glædes over denne fantastiske udvikling, som alt andet lige må skyldes at indsatsen overfor ungdomskriminalitet allerede er virksom, baserer aftalen sig på en præmis om, at der mangler retning og ensartethed i en grad, som bl.a. lader 10-årige begå personfarlig kriminalitet i form af voldelige overfald og voldtægt, uden at der gribes ind.

I Retspolitisk Forening har vi endnu til gode at se dokumentation for, at børn i 4. klasse - samtidig med at de lærer at begå sig sikkert i trafikken og sige deres navn og alder på engelsk - begår den slags kriminalitet. Det anslås da også i aftalen, at det drejer sig om 40 10-11-årige børn om året. Dertil anslås det, at 700 unge mellem 12-17 år vil være i målgruppen for det nye ungdomskriminalitetsnævn. Det havde været relevant og oplysende, om dette tal var delt op i 10-12-årige, 12-14-årige og 15-17-årige med angivelse af formodede eller konstaterede lovovertrædelser, eftersom hele aftalen postulerer et behov for at skride hurtigere og mere helhedsorienteret og konsekvent ind overfor børn under den kriminelle lavalder.

Samlet set skal aftalen altså angiveligt tage hånd om anslået 740 børn årligt, som ifølge aftalepartierne er hårdkogte kriminelle. Taget i betragtning, at befolkningen tæller godt 500.000 børn i alderen 10-17 år, må man konstatere, at det er et stort apparat at sætte i gang for så marginal en gruppe. Samtidig savnes der klare begrundelser for at iværksætte disse tiltag.

Det fremgår af aftalen, at kommunerne fortsat skal have en afgørende rolle og et klart ansvar i forhold til at bringe børn og unge ud af kriminalitet. Det er Retspolitisk Forening enig i.

Videre anføres, at der ikke er behov for en helt ny værktøjskasse med sociale foranstaltninger for børn og unge, men indsatsen skal løftes og fokuseres. Dette forekommer rigtigt. Gentagne evalueringer af kommunernes indsatser overfor kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge viser, at samspillet mellem de forskellige aktører (politi, skole, socialforvaltning m.v.) – herunder ikke mindst kommunikationen om de konkrete børn og unge – er mangelfuld. Således kan ét led i kæden have haft fokus på børn og unge med kriminel adfærd i månedsvis, uden at de øvrige led i kæden ved det.

Det er Retspolitisk Forenings opfattelse, at der med specifikt fokus på netop bedre helhed og sammenhæng i de allerede eksisterende indsatser kunne opnås succes i forhold til både de anslået 740 børn og unge, det drejer sig om årligt, og i forhold til at forebygge, at nye børn og unge udsættes for svigt i opvæksten, som skubber dem i retning af en kriminel løbebane. Vi finder derfor de aftalte tiltag helt ude af proportion med problemets omfang.

Foreningen finder det i øvrigt principielt betænkeligt, at aftalen forpligter parterne til at stemme for de opfølgende lovforslag. Disse vil i udkastform blive sendt i høring hos en lang række organisationer og myndigheder, hvis høringssvar vil være tilgængelige samtidig med lovforslagenes fremsættelse. Med den anførte forpligtelse vil høringssvarene efter al sandsynlighed ikke kunne påvirke den videre lovproces, hvad der jo netop er hensigten med en høringsfase.

Etablering af et ungdomskriminalitetsnævn og en ungekriminalforsorg

Et nyetableret ”ungdomskriminalitetsnævn” bestående af en dommer og en repræsentant fra hhv. politiet og kommunen skal fremover træffe afgørelse i sager om børn og unge mellem 10 og 17 år, som er mistænkt for at have eller har begået alvorlig kriminalitet. Det kan være i form af en straksreaktion, som er af opdragende karakter og så vidt muligt også af genoprettende karakter. En straksreaktion kan f.eks. være, at den unge skal rydde op efter hærværk, vaske brandbiler eller gøre rent i den lokale boligforening. Ungdomskriminalitetsnævnet skal også kunne træffe afgørelse om anbringelse udenfor hjemmet. En beføjelse, der hidtil har været henlagt til de kommunale børn- og ungeudvalg.

Denne konstruktion, som for de 15-17årige suppleres med det ordinære straffesystem, betyder efter Retspolitisk Forenings opfattelse en faktisk sænkelse af den kriminelle lavalder til 10 år, idet alle børn fra denne alder, som begår ulovligheder, falder ind under den samme sagsgang.

Som det blev bemærket i Ungdomskommissionens betænkning fra 2009, ”må en reaktion i form af en tvangsmæssig foranstaltning, der er en direkte følge af en kriminel handling, anses for at være en straf. Når et sådant system skal omfatte børn under 15 år, vil der derfor i realiteten være tale om en nedsættelse af den kriminelle lavalder med de følger, som dette har⁴”. Foreningen anser en sådan stemping for direkte ødelæggende for en kriminalitetsfri fremtid for børn og unge under 15 år, jf. herom nedenfor.

Konstruktionen minder i alt væsentligt om de ”Young Offending Teams”, der anvendes i Storbritannien (England og Wales). Det samme gør de sanktioner, som er beskrevet i aftalen i form af tilsyn, pålæg om udpegede aktiviteter, udbedring af forvoldte skader og de beskrevne op til 4-årige forbedringsforløb. Eneste forskel er, at den kriminelle lavalder er 10 år i Storbritannien, mens det i aftalen fastholdes, at den stadig er 15 år i Danmark. Således har man lavet en konstruktion, som de facto behandler børn ned til 10-årsalderen som kriminelle uden at give dem en formodet eller erkendt kriminels ret til en forsvarer. Dette er efter Retspolitisk Forenings opfattelse en svækkelse af børns rettigheder samtidig med, at der sker en voldsom skærpelse af reaktionsmulighederne ift. formodede eller begåede ulovligheder.

Kaster man et blik på kriminalitetsstatistikken blandt unge i Storbritannien, er retstilstanden dér desuden på ingen måde værd at stræbe efter, idet ungdomskriminaliteten på de kanter er væsentligt grovere og mere omfattende, end den er i Danmark. Ifølge Ungdomskommissionens betænkning steg det samlede antal sager vedrørende personfarlig kriminalitet, hvor man har truffet afgørelse vedrørende 10-17-årige inden for rammerne af ”Youth Justice System” i perioden 2004-2008 med ca. 25 pct. fra 2004/05 til 2006/07.

Ungdomskommissionen påpegede efter flere års omfattende arbejder, at en tidlig retliggørelse af barnets adfærd i sig selv vil have en negativ kriminalpræventiv effekt. Man risikerer, at barnet

⁴ Indsatsen mod ungdomskriminalitet. Afgivet af Kommissionen Vedrørende Ungdomskriminalitet. Betænkning nr. 1508/2009

tidligere stemples som kriminel, hvilket kan blive en selvopfyldende profeti. På denne baggrund forekommer det ubegribeligt, at man fortsat vil sanktionere og straffe børn ned til 10 år, i stedet for at styrke en tidlig og helhedsorienteret kriminalitetsforebyggende indsats indenfor rammerne af den eksisterende lovgivning, som er det, der beviseligt virker bedst.

Med reformen vil regeringen, DF og S sikre en mærkbar og hurtig konsekvens, når unge forbryder sig mod samfundets regler. Det påstås, at dette vil ansvarliggøre børn og unge, der er på vej ud i en kriminel løbebane, og dermed forebygge, at de ender som en del af den hårde kerne. Spørgsmålet er bare, om det er ønsketænkning, eller om det rent faktisk kan lade sig gøre? For vælger man at indbringe en 10-årig for ungdomskriminalitetsnævnet, vil der alligevel blive tale om en tidlig retliggørelse af barnets problemer.

På overfladen kan det virke, som om barnet får en øget retssikkerhed, men i virkeligheden vil der blive tale om en situation, hvor barnet uden sagkyndig bistand har vanskeligt ved at forsvare sig, når den 10-årige skal forklare sig over for trænede myndighedspersoner.

Det er politiet, der indstiller en sag til nævnet, hvor de selv har sæde sammen med en dommer og en kommunal sagsbehandler. Det hele bliver ret kafkask, for Ungdomskriminalitetsnævnet vil ikke skulle tage stilling til, om den unge er skyldig i at have begået en bestemt strafbar handling. Nævnet vil heller ikke som domstolene kunne idømme unge sanktioner såsom betingede eller ubetingede fængselsstraffe. Nej, ungdomskriminalitetsnævnet vil på baggrund af en samlet vurdering af den unges situation træffe afgørelse om iværksættelse af reaktioner, der skal bidrage til at sikre, at den unge ikke ender i en kriminel løbebane. Det betyder, at nævnet overtager domstolenes mulighed for fastsættelse af vilkår, som det kan ske ved tiltalefrafald og betingede domme, men uden de retsplejemæssige garantier, der er kendetegnet for domstolenes virksomhed. Endelig udestår spørgsmålet, om den 10, 11 eller 12-årige overhovedet forstår, hvad der sker.

Er 10-årige i stand til at forstå Ungdomskriminalitetsnævnets sanktioner?

I dag er den kriminelle lavalder på 15 år baseret på det grundlæggende synspunkt, at der kun bør være adgang til at pålægge børn og unge strafansvar fra den alder, hvor de i almindelighed antages at have opnået den fornødne modenhed til, at det må anses for forsvarligt at anvende strafferetlige sanktioner.

I den forbindelse efterlyser Retspolitisk Forening den udviklingspsykologiske forskning, der understøtter forestillingen om, at unge i dag er mere modne end tidligere, og at det skulle kunne retfærdiggøre indførelsen af et ungdomskriminalitetsnævn med straffende beføjelser overfor personer ned til 10 år. Det kan godt være, at ungdommen kommer tidligere i puberteten i dag, end det var tilfældet for generationer siden, men det forhold plejer man normalt ikke at forveksle med den 'fornødne intellektuelle modenhed'.

Argumentationen er også kun anvendt i spørgsmål om kriminalitet og straf. Den seksuelle lavalder, valgretsalderen, hvor gammel man skal være for at køre på knallert eller for den sags skyld købe cigaretter eller alkohol, har på intet tidspunkt været inddraget i debatten om, hvornår børn og unge

besidder den fornødne modenhed. Argumentationen synes derfor tilpasset en politisk dagsorden, der skal fremmes uden hensyn på viselige effekter eller advarsler om direkte negative konsekvenser.

Ungdomskommissionen undersøgte, i hvilken udstrækning børn forstår rækkevidden af deres handlinger. Den eneste undersøgelse, de fandt, er en australsk rapport fra 2003, der sammenligner de forskellige værktøjer, som psykologer anvender til at vurdere børns modenhed i forbindelse med retssager. Her konkluderes det, at børn under 15 år efter psykologernes vurdering har vanskeligt ved at forstå juridiske problemstillinger, og at deres dømmekraft og evne til problemløsning er ringe.

Retssikkerhedsmæssige forhold.

Det er efter foreningens opfattelse af afgørende betydning, at der sikres alle børn og unge, der kommer på kant med loven uanset alder, en fair behandling. Dette er i sager om foranstaltninger uden samtykke sikret i Lov om Social Service § 72, hvorefter kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 12 år, gratis advokatbistand under en sag om bl.a.

- 1) gennemførelse af en undersøgelse efter § 51,
- 2) anbringelse uden for hjemmet efter § 58,
- 3) opretholdelse af en anbringelse efter § 62,
- 4) gennemførelse af en lægelig undersøgelse eller behandling efter § 63,
- 5) anbringelse på delvis lukkede døgninstitutioner og delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner efter § 63 a, stk. 1,
- 6) anbringelse på sikrede døgninstitutioner efter § 63 b, stk. 1,
- 7) anbringelse på særligt sikrede afdelinger efter § 63 c, stk. 1 og 3,
- 8) videreførelse af en anbringelse efter § 68 a,
- 9) godkendelse af en foreløbig afgørelse efter § 75, stk. 3,
- 10) ændring af anbringelsessted efter § 69, stk. 3,
- 11) afbrydelse af forbindelsen m.v. efter § 71, stk. 3-5,
- 12) tilbageholdelse efter § 11, stk. 1 og 2, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge og
- 13) brev- og telefonkontrol efter § 15, stk. 1, i lov om voksenansvar for anbragte børn og unge.

Det skal tillige bemærkes, at disse afgørelser truffet af det kommunale børn- og ungeudvalg kan påklages til Ankestyrelsen, hvis afgørelse kan indbringes for retten.

Tilsyneladende har aftalepartnerne ikke inddraget den slags overvejelser i aftalen, da der intet sted er tale om blot en tilnærmelsesvis sikring af disse grundlæggende retsprincipper. Dette forekommer så meget desto mere uheldigt, da så vidt ses alle sager om anbringelser uden samtykke udenfor hjemmet fjernes fra de kommunale børn- og ungeudvalg og overføres til det nye ungdomskriminalitetsnævn, såfremt der er tale om mistanke om eller konstateret kriminel adfærd. De retssikkerhedsgarantier, der er gældende for forældre og børn, der af andre grunde end formodet kriminel adfærd tvangsmæssigt anbringes udenfor hjemmet, skal altså ikke være gældende for de grupper, der er i aftalens fokus. Det er uforståeligt.

Disse synspunkter understreges af bestemmelserne i EMRK. art. 6.2. litra b-d samt konventionen om barnets rettigheder, artiklerne 12 og 40.2 litra b (ii-iii). Af begge konventioner fremgår, at der er pligt til at sikre personer, herunder børn, der anklages for lovovertrædelser, ”en juridisk bistand, som han selv har valgt” (EMRK art 6.2.) og at ethvert barn, der mistænkes eller anklages for at have begået strafbart forhold, har mindst følgende garantier (børnekonventionens art. 40 nr. 2):

”(iii) at få sagen afgjort, uden forsinkelse, af en kompetent, uafhængig og upartisk myndighed eller dømmende organ efter en *upartisk procedure* i henhold til loven med tilstedeværelse af en juridisk eller anden passende rådgiver”. Dette rejser også spørgsmålet, om der vil være adgang for barnet, evt. ved dets værger, til at indbringe sagen for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, og – i givet fald – hvornår de nationale retsmidler kan siges at være udtømt. Foreningen bemærker, at Ungdomskriminalitetsnævnets sammensætning næppe kan siges at opfylde kravet om upartiskhed.

Aftalen forholder sig ikke til disse spørgsmål. Foreningen forventer derfor, at aftalens udmøntning i de annoncerede lovforslag medtager en grundig gennemgang og vurdering af Danmarks internationale forpligtelser på dette område.

Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelser kan ikke, således som aftalen er udformet, indbringes for en højere administrativ myndighed. Foreningen må imidlertid gå ud fra, at nævnets afgørelser kan indbringes for retten, jf. grl. § 63.

Ungekriminalforsorg

Fra 1. januar 2019 etableres en såkaldt ungekriminalforsorg. Opgaven bliver at føre tilsyn med de 10-17-årige, der får fastsat straksreaktioner og forbedringsforløb af det kommende Ungdomskriminalitetsnævn. Hovedformålet er at få bedre styr på kommunerne, dvs. dels en sikring af, at unge gennemfører forbedringsforløb, og dels sikre at kommunen iværksætter de foranstaltninger, som forbedringsforløbet indebærer.

Kriminalforsorgen i Frihed skal som administrativ myndighed håndtere denne opgave og holde børn, unge og kommuner i ørerne, såfremt de ikke efterlever Ungdomskriminalitetsnævnets afgørelse. Dette sker i første omgang gennem vilkårsindskærpelser, og hjælper dette ikke, ”afhentes barnet af politiet og bringes til det sted, hvor f.eks. straksreaktionen skal udføres”, som det anføres i aftaleteksten. Herefter kan der ”fastsættes nye og skærpede reaktioner” med fokus på at få barnet eller den unge til at ændre holdning og adfærd.

Med andre ord nærer det politiske system så meget mistro til kommunernes ageren, at man indsætter kriminalforsorgen som kontrollant til at påse, at kommunerne iværksætter de foranstaltninger, som nævnet har besluttet.

Sikrede institutioner

Reformen tager afsæt i et billede af, at kommunerne i dag mangler fokus på børns og unges kriminalitet. De sociale problemstillinger fylder mere end kriminaliteten. I Retspolitisk Forening må

vi fastholde, at straffe skal være meningsfulde og kongruente; dvs. at også børn og unge skal kunne forstå sammenhængen mellem sanktion og måden, denne effektueres på. Derfor kan det virke påfaldende, at der i de sikrede institutioner alene fokuseres på døralarmer, overvågning, fælles husordener og øget adgang til magtanvendelse, uden at pædagogisk samvær og metoder nævnes med et ord. Sidstnævnte har jo til formål at styrke den enkeltes evne til at navigere, forstå og udvikle kompetencer, der forebygger ny kriminalitet.

Med en yderligere nedprioritering af de socialpædagogiske indsatser kommer de sikrede institutioner i svær grad til at ligne egentlige fængsler, om hvilke vi allerede ved, at de indsatte socialiseres til fængselslivet i kraft af påvirkning fra medindsatte. Der udvikles således en oppositionel adfærd i forhold til det konventionelle samfund, hvor samfundets normer bliver mødt med modstand og kriminalitet bliver en udtryksform, der markerer denne modstand.

Udvidet brug af børne-, unge- og forældreplæg

Aftalen indebærer, at der skal sættes tidligere, helhedsorienteret og mere kontant ind med mærkbar og hurtig konsekvens overfor mindre forseelser begået af børn ned til 10-års alderen. Derfor vil man øge brugen af forældreplæg og udvide målgruppen for ungeplæg samt afskaffe kravet om, at der skal udarbejdes en børnefaglig (§ 50) undersøgelse, før sådanne plæg kan udstedes.

Lov om Social Service rummer allerede en række muligheder for at opnå netop den forbedring i barnets adfærd, som aftalen ønsker fremmet. De generelle indsatser er beskrevet i § 52:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.
- 4) Døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, i en kommunal plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1, 2, 5 og 6, eller i et botilbud, jf. § 107.
- 5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en plejefamilie, kommunal plejefamilie eller netværksplejefamilie eller på et opholdssted eller en døgninstitution, jf. § 66, stk. 1, nr. 1-3, 5 og 6.
- 6) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 7) Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.
- 8) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 9) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

I § 57c og d beskrives konkrete tiltag i forhold til kriminelle og kriminalitetstruede børn og unge i form af etablering af netværksråd, udslusningstilbud efter anbringelse på en sikret institution samt screening for psykisk sygdom som årsag til den kriminelle adfærd. Der er altså en lang række af muligheder for at gribe ind med relevante sociale indsatser, som ifølge samme lovs § 19 ”udføres i

samarbejde med forældrene og på en sådan måde, at det fremmer børns og unges udvikling, trivsel og selvstændighed.” Det skal understreges, at disse initiativer alene kan gennemføres på grundlag af § 50-undersøgelserne.

De allerede eksisterende forældre- og ungepålæg beskrives i Servicelovens § 57a og b. Forældreoplægget blev indført i 2006 og er blevet evalueret to gange – i 2007 og i 2011. Begge gange måtte man konstatere, at pålægget ikke blev anvendt i nævneværdig grad, idet man ikke fandt redskabet relevant blandt kommunernes fagchefer og sagsbehandlere.

Ungeoplægget blev indført i 2009 med det formål at understrege kommunernes pligt til at sætte ind over for børn og unge med adfærdsmæssige problemer eller negativ adfærd, stille krav over for de unge og supplere handlemulighederne efter servicelovens § 52 med konkrete handlepligter til de unge. Ungeoplægget blev ligesom forældreoplægget vedtaget på grundlag af en påstand om, at denne type foranstaltning havde en ”fuldstændig massiv positiv virkning” i én kommune, Helsingør, i 1990’erne, hvor man benyttede forældreoplæg i forhold til manglende skolegang hos ”romabørn” og sanktion i form af træk i kontanthjælpen. En evaluering udarbejdet af to medarbejdere i Helsingør Kommune viste ganske rigtigt, at skolefraværet for 21 børn i projektperioden faldt med 35 til 40 procent. Dog steg det igen drastisk, når opfølgningen mindskedes, eksempelvis fordi medarbejderne havde ferie. Det var altså snarere den sociale og pædagogiske indsats overfor familierne, der virkede, end det var pålægget og den økonomiske sanktion.

Også ungeoplægget blev evalueret i 2011. På det tidspunkt havde kommunerne samlet set kun udstedt fem ungeoplæg. Et af pålæggene blev delvist efterlevet, tre pålæg blev ikke efterlevet, mens efterlevelsen i det sidste tilfælde er ukendt. De kommunale fagchefer og sagsbehandlere forklarede også denne gang den begrænsede brug af ungeoplæg med, at de ikke fandt redskabet relevant og hensigtsmæssigt til løsning af målgruppens problemer.

Der er ikke foretaget yderligere evalueringer af ungeoplægget. Det er således på denne baggrund, at aftalepartierne vil udvide adgangen til at udstede ungeoplæg, så de fremover kan gives til de 10-11-årige og uden, at der forudgående er udarbejdet en § 50 undersøgelse.

Med dette initiativ vælger man altså at gøre uhensigtsmæssig adfærd hos børn og unge til et spørgsmål om skyld og straf, som i sin natur lægger op til konflikt og selvforsvar, i stedet for at håndtere det gennem praktisk, pædagogisk støtte, familierådgivning, kontaktpersonordning eller andre sociale tilbud iht. servicelovens § 52. Derudover er det selvmodsigende, at man fjerner kravet om udarbejdelse af en § 50 undersøgelse forud for et pålæg samtidig med, at der efterspørges en mere helhedsorienteret indsats. Det er netop et af formålene med den børnefaglige undersøgelse at afdække alle forhold omkring barnet og familien med henblik på at udarbejde en helhedsorienteret handleplan for indsatsen.

Styrkelse af SSP-samarbejdet

Aftalen indebærer en klar styrkelse af SSP-samarbejdet bl.a. i form af en fælles uddannelse for SSP-medarbejderne og en mere klar fælles ramme. Dette kan foreningen fuldt ud tilslutte sig.

Retspolitisk Forening finder afslutningsvis anledning til at bemærke, at den indgåede aftale markerer et alvorligt og hidtil uset brud med ellers hidtil respekterede principper her til lands for behandling af børn og unge, der udviser formodet eller konstateret kriminel adfærd. Der er intet i mange års undersøgelser og forskning, der på nogen måde kan siges at pege på, at de foreslåede initiativer på nogen måde kan afhjælpe vanskeligheder af den beskrevne art. Tvært i mod vil iværksættelse af forslagene efter foreningens opfattelse formentlig virke stik imod hensigten.

Vi skal derfor opfordre forligspartierne til at genoverveje aftalens indhold og stille efterfølgende lovudkast i bero.

Med venlig hilsen

Retspolitisk Forening

v/ Bjørn Elmquist (formand), Leif Hermann, John Hatting og Bettina Post